

בעניין שבין:

המבקש: רון סמוחה, ת"ז 054564788
ע"י ב"כ עו"ד רונן עדיני ואח'
מרח' כנרת 5 בני ברק 52521
טל': 036139696, פקס: 036139697

- נ ג ד -

המשיב: בנק הפועלים בע"מ, ח.צ. 520000118
ע"י ב"כ עו"ד משרד אגמון ואח'
מרח' אגודת ספורט הפועל 1 ירושלים
טל': 02-5607607, פקס: 02-5639948

ובעניין: בנק ישראל - הפיקוח על הבנקים
ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז מרכז - אזרחי
דרך מנחם בגין 154 בית קרדן 6492107 ת"ד 33260
טל': 073-3924700, פקס: 02-6468017

עמדת הפיקוח על הבנקים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 27/07/2020 מתכבד הפיקוח על הבנקים ליתן עמדתו בשאלה:

"האם ניתן לבנק אישורו (של המאסדר) לכלילת עמלות עבור השירותים הניתנים על ידו בנמל התעופה בפרק 9 לתעריפון וכפועל יוצא מכך לגביית עמלות שונות מאלו הכלולות בפרק 5 לתעריפון?"

כן התבקש הפיקוח על הבנקים להתייחס לאמור בסעיפים 237 - 238 בתגובת המבקש לתשובת הבנק לבקשת האישור, ולכל שאלה אחרת אשר ימצא לנכון להידרש אליה, בהקשר לבקשת האישור.

להלן עמדת הפיקוח על הבנקים:

1. אשר לשאלה הראשונה "האם ניתן לבנק אישורו (של המאסדר) לכלילת עמלות עבור השירותים הניתנים על ידו בנמל התעופה בפרק 9 לתעריפון וכפועל יוצא מכך לגביית עמלות שונות מאלו הכלולות בפרק 5 לתעריפון?" – המכתב שנשלח על ידי הפיקוח על הבנקים אל בנק הפועלים (להלן: "הבנק") ביום 17 באוגוסט 2011, נשלח לאחר בירור שערך הפיקוח על הבנקים מול הבנק בנושא, בעקבות פניית ציבור שהתקבלה אצלו.
2. כאמור במכתב עצמו, המכתב מביע את עמדת הפיקוח, בעקבות הבירור שיזם, לפיה אין לו התנגדות להוספת השירות לפרק 9 לתעריפון המלא, בשל המאפיינים המיוחדים של השירות הנדון כפי שהוצגו על ידי הבנק במכתב התשובה שלו לפניית הפיקוח.
3. עוד נבהיר כי במסגרת מענה הבנק לבירור שיזם הפיקוח כאמור, ביקש הבנק כי נגיד בנק ישראל יפעיל את סמכותו לפי סעיף 9ט(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

(להלן: "החוק") ויקבע כי לא יחולו על השירותים הניתנים ע"י בנק הפועלים בנתב"ג הוראות הרישא של סעיף 9ט(א) והוראות סעיף 9 לחוק. **בקשת הבנק לא נענתה בחיוב, והנגיד דאז לא הפעיל את סמכותו האמורה ולא החריג את השירות בנתב"ג, כמבוקש. בנוסף, המפקח דאז לא הפעיל את סמכותו לפי סעיף 9ט(ה) לחוק, ולא הוסיף את השירות בנתב"ג לתעריפון המלא.**

4. יודגש כי הסמכות של הנגיד לפי סעיף 9ט(א) לחוק לקבוע כי שירות מסוים לא ייכלל בתעריפונים היא **סמכות שנועדה למקרים חריגים מאוד, וככלל אינה מופעלת**, שכן המנגנון המקובל לטיפול בשירותים מיוחדים הוא חלק 9 לתעריפון המלא וסמכות המפקח לפי סעיף 9ט(ה) לחוק. עוד יודגש כי אם סמכות המפקח הייתה מופעלת, הייתה חובה לפי סעיף 9ט(ה)(4) לחוק לפרסם את ההחלטה ברשומות, דבר שלא נעשה במקרה הנדון.

5. להשלמת התמונה יצוין כי, באותה עת תפיסת הפיקוח על הבנקים הייתה שתאגיד בנקאי רשאי להוסיף שירותים מיוחדים לחלק 9 לתעריפון המלא מבלי לקבל את אישור בנק ישראל לכך, כחלק מפרשנות התיבה המופיעה בחלק 9 ולפיה השירותים ייקבעו "לפי פירוט שיקבע התאגיד הבנקאי". זאת, בשונה מהיחס לחלקים אחרים בתעריפון, כדוגמת חלקים 1 עד 6, אשר מכילים רשימה סגורה של שירותים.

6. עם זאת, לאחרונה, התעוררה בבנק ישראל שאלת היחס בין הוראות פרק העמלות הקבוע בחוק ובין הוראות פרק 9 לתעריפון. בהקשר זה, עלה כי "דרך המלך" להוספת שירותים לפרק 9 מחייבת קבלת אישור המפקח ופרסום ברשומות לפי סעיף 9ט(ה) לחוק. זאת על מנת שלא ליצר מעקף להוראות החוק ולחלקים האחרים שקבועים בתעריפון.

7. **לגבי הטענה החלופית של המבקש, כמתואר בסעיפים 237-238 לתגובתו**, לפיה היה על הבנק להבחין, בעת גביית עמלת חליפין בנתב"ג, בין לקוחותיו הקבועים ובין לקוחות מזדמנים, הרי שלעמדת הפיקוח על הבנקים, בשל המאפיינים המיוחדים של השירות שניתן בדלפק בנתב"ג הוא רלוונטי לכל סוגי הלקוחות ואין מקום להבחין בין לקוחות בנק הפועלים ללקוחות מזדמנים.

8. בשולי הדברים, אך לא בשולי חשיבותם, מאשר הפיקוח על הבנקים שהמכתב מיום 17 באוגוסט 2011 אכן נשלח אל הבנק, גם אם אינו חתום בחתימה גרפית בדיו. למיטב בדיקת הפיקוח, המכתב נשלח באמצעות מערכת ממוכנת המשמשת להחלפת תכתובות בין הפיקוח ובין הבנקים בנוגע לשינויים בתעריפוני העמלות של התאגידים הבנקאיים. בכל מקרה, הפיקוח על הבנקים אינו רואה בכך פגם מהותי שיוּרד לשורשו של עניין.

מיטל בר - טל, עו"ד

סגנית בפרקליטות מחוז מרכז - אזרחי